

KOMENTÁŘ

Tato diskuse si neklade za cíl poskytnout lidem východisko ze situace, ve které se v současné době nacházejí (a nebo o níž se domnívají, že takovou je). Jistě však není bez zajímavosti pro ty, kteří vyznávají podobné názory nebo se opírají o podobné domněnky jako elfí král Finrod.

Ve skutečnosti se jedná o pouhý zlomek rozsáhlého líčení vysněného světa *Silmarillionu* a poukazuje na ty aspekty, které si museli elfové i lidé, plní otázek, navzájem osvětlit poté, co se seznámili. Je zde zobrazena ušlechtilá elfí mysl, která se pokouší pochopit vzájemné vztahy mezi elfy a lidmi a roli, která jim byla svěřena v tom, co by Finrod nazval *Oien-karmē Eruō* (Nekonečné představení Jednoho), což lze interpretovat jako „Boží řízení dramatu“.

Některé skutečnosti tohoto světa je třeba přijmout jako „fakta“.

Existence elfů: to jest rasy, která je příbuzensky těsně spjata s lidmi, ve skutečnosti tak těsně, že je možno je považovat fyzicky (biologicky) za pouhé varianty téže rasy.¹ Elfové se objevili na Zemi dříve, ale z hlediska mytologického a biologického jen o něco málo dříve.² Byli „nesmrtelní“ a umírali pouze v případě neštěstí. Když se lidé objevili na scéně (tj. když se setkali s elfy), byli už skoro stejní, jako jsou dnes — umírali ve věku asi 70–80 let, i když se jim podařilo vyvarovat se všech neštěstí.

Existence Valar: to jest jakýchsi andělských bytostí (sice stvořených, ale nejméně tak mocných, jako bývali „bohové“ v pozemských mytologických), z nichž ti nejdůležitější stále ještě pobývali ve skutečné fyzické části Země. Byli to vyslanci a zástupci Erua (Boha). V průběhu bezejmenných věků usilovali o vytvoření světa³ — podle Eruových záměrů totiž dokončovali stavbu Světa (Eä). Nyní však obývají Zemi, aby se podíleli na základním konfliktu Stvoření — války *Eruhín* (Božích Děti), elfů a lidí, s Melkorem. Melkor, původně nejmocnější z Valar,⁴ povstal proti svým bratrům a proti Eruovi a stal se prvním Duchem Zla.

Co se týče krále Finroda, je třeba vědět, že vychází z několika základních předpokladů, o kterých by prohlásil, že pochází z jednoho nebo z několika následujících zdrojů: stvořená přirozenost, andělské ponaučení, vlastní myšlenky a zkušenost.

(1) Existuje Eru (Jediný), tj. jeden Bůh Stvořitel, který stvořil nebo přesněji řečeno rozvrhl Svět, ale sám v něm není obsažen. Tento svět, neboli Vesmír, nazývá *Eä*, což elfsky znamená „ono je“ nebo „ať je“.

(2) Na Zemi žijí „vtělená“ stvoření, elfové a lidé. Jejich existence je založena na jednotě *hröa* a *fëa*, které zhruba, ale ne zcela přesně, odpovídají tělu a duši. Finrod by řekl, že toto je *známá okolnost* elfí přirozenosti

a může být proto vztažena i na lidskou přirozenost vzhledem k blízkému příbuzenství elfů a lidí.

(3) *Hröa* a *fëa*, řekl by, se od sebe zcela liší svou podstatou a nejsou na „stejném stupni závislosti na Eruovi“. (Viz DODATEK 1.) Byly stvořeny pro sebe navzájem, aby přebývaly ve věčném souznění. *Fëa* je jedinečná nezníčitelná bytost, která nemůže být rozdělena nebo pohlcena jinou bytostí. *Hröa* naopak může být zničeno a rozloženo, což potvrzuje zkušenost. V takovém případě by Finrod označil zbylou *fëa* za „vyhnance“ nebo „bez domova“.

(4) Odloučení *fëa* a *hröa* je „nepřirozené“ a nebylo součástí původního záměru. Pochází z „Pokažení Ardy“, což je důsledek činnosti Melkora.

(5) Elfí „nesmrtelnost“ je omezená v rámci hranic Času, který by Finrod nazval Dějiny Ardy, a měla by být spíše označována za „přetrvávající dlouhověkost“, omezenou časem trvání Ardy. (Viz DODATEK 2.) Z toho plyne, že elfí *fëa* je také omezena Časem Ardy nebo dokonce v něm uvězněna a není schopna ho opustit, dokud trvá.

(6) Z toho plyne názor, který potvrzuje i elfí zkušenost, že elfí *fëa* bez domova musí mít moc a příležitost vrátit se a znovu se vtělit, pokud po tom touží a rozhodne se to udělat. (Ve skutečnosti elfové objevili, že jejich *fëar* nevládnou takovou mocí samy ze sebe, ale že jim tuto možnost a prostředky poskytují Valar na základě zvláštního Eruova povolení, jehož cílem je alespoň částečně řešit nepřirozený stav odluky. Valar neměli právo přinutit *fëa* k návratu, ale mohli si klást podmínky a rozhodovat, zda je návrat vůbec možné připustit, a pokud ano, jakým způsobem a po jakém čase.) (Viz DODATEK 3.)

(7) Lidské *fëar* musí mít k času odlišný vztah než elfí, protože lidé umírají i bez náhlých neštěstí a bez ohledu na to, zda chtějí nebo ne. Elfové věřili, ač si tím nebyli jisti, že přijdou-li lidé o svá těla, opouští jejich *fëar* dříve nebo později Čas a nikdy se už nevrací zpět. (Viz DODATEK 4.)

Elfové zjistili, že všichni lidé po určitém čase zemřou, což jim lidé potvrdili. Proto z toho vyvodili, že tento stav je pro lidi přirozený (tj. že je to Eruův záměr) a předpokládali, že krátkověkost lidského života odpovídá charakteru lidské *fëa*: že už od počátku nebyla určena k dlouhému pobytu na Ardě. Jejich vlastní *fëar* byly naopak předurčeny k tomu, aby zůstaly na Ardě až do konce, a mají zásluhu na vytrvalosti jejich těl, která díky dlouhé zkušenosti elfové mnohem lépe ovládají. (Viz DODATEK 5.)

Elfové nemohli v myšlenkách proniknout za konec Ardy a ani se o tom nedozvěděli nic zvláštního. (Viz DODATEK 6.) Bylo jim jasné, že jejich *hröar* budou muset pominout a žádný druh znovuvtělení již nebude